

Pater Piet van der Aart

Biografie:

Piet van der Aart, 1942 geboren te Lisse, tweede uit een gezin van 9 kinderen. Na het gymnasium te Leiden trad hij 1961 in bij de Paters Maristen. Priesterwijding in 1968, zijn studie biologie te Nijmegen sloot hij 1977 cum laude af. In 1978 werd hij leraar aan het St. Patrick's college van de Paters Maristen te Wellington-stad (Nieuw Zeeland), vier jaar later kwam hij naar de gemeenschap te Enschede en werkte als catecheet/parochiepastor.

Na vier jaar ging hij naar Brazilië om vanuit een nog jonge vestiging van de paters te gaan werken in Curitiba, als studentenpastor en docent (theologie en biologie) aan de pauselijke universiteit van de Fraters Maristen aldaar. Na de benoeming van een nieuwe overste nam hij diens werk over als mentor voor de leerkrachten aan hun enorme Collégio Arquidiocesano te São Paulo. Dat jaar deed hij tevens 25% deeltijds veldwerk in het Atlantisch Regenwoud in de Staat Santa Catarina in een biologisch reservaat dat hij net had helpen opzetten.

Tijdens een oriënterend bezoek aldaar van docenten en leerlingen van de Antioch University werd hij gevraagd als gastdocent en excursieleider. Zo gaf hij global ecology aan hun college te Keene (New Hampshire U.S.A.) en deed hij veldwerk en onderzoek met gevorderde studenten in Amazonië, Pantanal en Atlantisch Regenwoud. Dit deed hij gedurende vijf jaar vanuit het klooster te Weurt bij Nijmegen.

Van 1998 - 2013 was hij pastoor in ZW-Maastricht. Sinds november 2013 woont hij als emeritus in het klooster te Hulst (Zeeuws Vlaanderen). Hobby's: sacrale architectuur en kerkmuziek.

'Jezus is de figuur van mijn leven'

Piet van der Aart (1944) heeft altijd veel van 'Onze Lieve Heer' gehouden. Dat hij kanker heeft veranderd daar niets aan. 'Ik ben de hele dag met God bezig.'

Piet van der Aart kan niet stilzitten. Zijn levensloop staat bol van arbeidzame dagen, mogelijkheden om te benutten en uitdagingen die hij aanging. Zijn hand vond steeds iets nieuws te doen en wat het te doen vond, deed Piet met overgave en overtuiging. Nu hij kanker heeft, zijn parochiewerk in Maastricht moest opzeggen, en met andere oude maristenpaters samenwoont in Hulst, vindt hij eindelijk de tijd om muziek te componeren. Dagelijks spendeert hij enkele uren achter de computer waarmee hij kerkmuziek maakt.

Die kanker werd in 2009 voor het eerst geconstateerd. Een onoplettende huisarts liet hem te lang doorlopen met prostaatkanker, waardoor ook een deel van zijn darmen werd aangetast. Hij kreeg 36 bestralingen. 'Al die tijd heb ik kunnen doorwerken. Maar mijn darmen waren kapot gestraald en ik kreeg er de ziekte van Krohn bij.' In 2013 kwam de kanker terug, met elf uitzaaiingen in het lymfesysteem. 'Sindsdien ben ik palliatief. De kanker maakte me zo moe, dat ik besloot te stoppen met mijn werk als pastor.'

Momenteel houdt de kanker zich rustig, maar voor hoe lang? Het lijkt de maristenpater op zijn grote, zwarte, leren bank niet zo bezig te houden. Hij noemt zijn ziekte terloops en zonder emotie in zinnen als: 'Vroeger was ik groter dan nu, door de kanker is mijn lichaam ineem gekrompen.' Dat hij zal sterven, weet hij al een heel leven. Het hoort erbij. Punt. 'Ik ben nooit boos geweest richting God. Ik heb mijn hele leven van hem gehouden. Ik voel me geen slachtoffer. Je zult mij niet horen klagen over mijn ziekte.'

Hebt u zich dan nooit wanhopig gevoeld vanwege de pijn en het lijden?

'Ik kende een bisschop uit de Russisch-orthodoxe kerk die ook prostaatkanker had. Op een gegeven moment was de kanker uitgezaaid naar zijn hersenen. "Piet", zei hij, "ik ben opgegeven en ik ben hartstikke kwaad op God." Ik dacht toen, die man geeft God een klap in zijn gezicht. Wat is dat nu voor onzin? Heb je heel je leven van Onze Lieve Heer gehouden en dan mag je naar hem toe en dan is het nog niet goed. Zo is het niet bedoeld. Hij moest zich doodschamen. "Geloof je eigenlijk nog wel?" Dat flapte ik er zomaar uit, maar wel uit de grond van mijn hart. Met kwaad zijn schiet je niets op, dat maakt je alleen maar ongelukkig. Maar het is ook niet eerlijk richting je eigen leven. Heb je dan heel je leven geloofd in een theorie?'

Waar komt uw woede richting zo'n reactie vandaan?

'God laat zich door ons beminnen. Moet je je voorstellen! En wie zijn wij? Hij leidt ons leven en dan zijn we nog niet tevreden? Dat vind ik heel jammer.'

Dat zegt u omdat geloven voor u geen theorie is.

'Ik ben mijn hele leven een Jezusfan geweest. Ik heb altijd ongelofelijk veel van Jezus gehouden. Je kunt wel zeggen dat hij dé figuur van mijn leven is. Vroeger had ik op zolder een kapelletje met een kruisbeeld. Als kind ging ik daar zitten om met Jezus te praten en over hem te lezen. Nog altijd ben ik heel de dag met God bezig.'

Is die relatie met Jezus versterkt door uw ziekte?

'Ik heb jarenlang bijna niet kunnen slapen. Lag ik tien minuten op bed, dan moest ik weer naar de wc. Mijn darmen, maar ook mijn prostaat waren kapot. Dan zat ik te bidden of maakte ik gedichten over God, dat ik van hem houd. Als ik maar bij God mag zijn, vind ik het goed. De rest interesseert me niet. Waarom? Omdat ik hem vind als ik bij hem ben. Dat is genoeg. Toen ik me zieker voelde dan nu, had ik alle tijd om bij hem te zijn. Ik was ziek, maar tegelijk een blij mens. Dan lag ik te glimlachen in bed. Gek he? Maar dat gebeurt als ik me verbonden voel met God. Ik ben gewoon bij hem, verder niet.'

Was God dan nooit ver weg?

'Dat is de vraag niet. God is er altijd. De vraag is: ben jij in de buurt van God? Wij geven gemakkelijk andere dingen de voorrang. Zo gaat dat in menselijke relaties ook. Je denkt dat de ander er niet is, maar vaak is het zo dat jij dan afwezig bent. Toen ik marist werd, hebben ze geprobeerd mij te leren bidden. Ik moest het zus en zo doen, maar dat werkt bij mij niet. Bidden is simpelweg je hart openstellen voor God. Ik heb geleerd dat als ik er ben, God er ook is.'

Waren uw ouders geloofsvoorbeeld?

'Pa was echt een mysticus. Hij had een diepe eerbied en ootmoed voor God en leefde in nauw contact met hem. Mijn moeder had dat niet zo, die is meer zorgzaam en betrokken op mensen. Elke avond zit ze – ze leeft nog, nu 98 jaar oud – tussen half acht en acht uur een half uur naast de telefoon. Ze belt haar lijstje met mensen die ziek of eenzaam zijn af. Dan vraagt ze: "Gaat het een beetje?" en meteen leggen mensen hun ziel en zaligheid op tafel. Als pastor heb ik dat ook jaren gedaan. Ik heb veel te danken aan die twee ouders.'

Hoe kwam u erbij om marist te worden?

'Stomtoevallig eigenlijk. Ik ging samen met een neef naar het gymnasium van de franciscanen in Leiden. Hij had daarvoor op het kleinseminarie van de maristen in Hulst gezeten, maar was daarmee gestopt. Beiden wilden we priester worden. Hij wilde daarvoor graag naar het grootseminarie van de maristen. In januari 1961 zijn we daar gaan kijken. Het grootseminarie was in een steenkoud, oud klooster. Dat beviel me eigenlijk wel. Zo is het gegaan, een mooier verhaal kan ik er niet over vertellen.'

Niet vanwege hun missiewerk of hun spiritualiteit?

'Ik ben geen Mariafan en ik ben niet vanwege hun spiritualiteit naar de maristen gegaan, hoewel ik graag net zoals Maria open wil staan voor God. In dat opzicht is ze voor mij een voorbeeld. Ik wilde eigenlijk priester-arts worden, daarom had ik gymnasium-bèta gedaan. Maar de maristen zijn geen artsen, wij hadden scholen. Ze wilden dat ik docent werd aan hun middelbare school in Groenlo. Het liefst in de wiskunde, maar dat leek me niets. Ik wilde theologie studeren, want dat vond ik leuk. Ik heb onderhandeld en mocht biologie studeren. Ik ging het proberen, maar hoopte stiekem dat het zou mislukken en dat ik dan alsnog verder kon met theologie. Zo'n type ben ik. Maar het ging heel goed. Ik ben een echte bioloog geworden, ondanks mezelf.'

De verdienste van de maristen dus.

'Dat is het mooie aan het leven in een kloostergemeenschap. In een klooster maak je geen carrière en je ontwerpt je eigen leven niet. Je krijgt dingen te doen en daar maak je het beste van en dan zie je wel hoe het loopt.'

En in uw geval liep dat goed...

'Toen ik klaar was met biologie vroeg de overste: "Wat ga je nu doen?" Hoezo, wat ga ik nu doen? Ik word docent. Maar er was in die tijd een overschot aan docenten doordat de gezinnen kleiner werden. Mooie boel was dat. Eerst moest ik en wilde ik niet, nu wilde ik en kon het niet meer. Maar ik kon wel naar Nieuw-Zeeland om les te geven. Later heb ik nog in Brazilië en Amerika aan universiteiten gedoceerd. Ik ben echt een onderwijsmens. Ik houd ervan om mensen naar dingen te leren kijken. Zo benader ik ook de biologie. Ik kijk en stel vragen die de meeste mensen niet stellen. Ik hoef niet te weten hoe een boom heet, het zou een boom worst wezen wat zijn naam is. Die moet overleven. Ik probeer altijd te ontdekken welke trucs een boom uithaalt om te overleven. Op die manier leer ik de mensen kijken.'

Maar uiteindelijk het klaslokaal verruild voor kerk en preekstoel?

'Ik heb acht jaar in Zuid-Amerika lesgegeven, waarvan ik de laatste jaren verbonden was aan een universiteit in Amerika. Jaarlijks begeleidde ik drie maanden lang Amerikaanse studenten in Brazilië. De overige tijd woonde ik in Weurt, bij Nijmegen. Toen ik te veel last kreeg van reuma ben ik gestopt met reizen en heb ik me drie jaar teruggetrokken in Weurt. Ik was toen halverwege de vijftig. Heerlijk was dat, zorgen voor de oude paters. Maar ook ergens wel traumatisch: van gevierde hoogleraar naar iemand die het huishouden en de tuin deed. Na drie jaar wilde ik het pastoraat in, het liefst dichtbij mijn familie. Ik ben geboren in de buurt van Lisse, maar de helft van mijn broers en zussen woont in Limburg. Een parochie in Maastricht zocht een priester. Daar heb ik nog vijftien heerlijke jaren gehad.'